

STUDIA PODYPLOMOWE DOSKONALĄCE DLA NAUCZYCIELI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I PONADPODSTAWOWYCH PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA Z UCZNIAMI O ZRÓŻNICOWANYCH POTRZEBACH ROZWOJOWYCH I EDUKACYJNYCH

Efekty uczenia się i treści programowe dla zajęć

Nazwa zajęć: Podstawy edukacji integracyjnej i włączającej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Zna i rozumie pojęcia edukacji włączającej, integracyjnej i ogólnodostępnej; specjalne potrzeby edukacyjne.
- Zna i rozumie podstawy i konsekwencje procesu wykluczania; zagadnienie grup defaworyzowanych; zagrożenia wykluczeniem
- Zna i rozumie teoretyczne podstawy edukacji włączającej; genezę edukacji włączającej w Polsce i na świecie; rozwój edukacji włączającej w międzynarodowym ujęciu porównawczym; społeczny, psychologiczny i prawny wymiar edukacji włączającej.
- Zna i rozumie koncepcję wspólnych i swoistych potrzeb dzieci i uczniów i jej konsekwencje dla procesu edukacji.
- Zna i rozumie polskie i międzynarodowe regulacje prawne związane z problematyką inkluzji społecznej, w tym edukacyjnej; system edukacji włączającej w Polsce; typy szkół i ich charakterystykę; organizację wsparcia edukacji włączającej; zasady finansowania edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Polsce.
- Potrafi identyfikować obszary wykluczenia społecznego oraz wskazywać jego przyczyny i symptomy w powiązaniu z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej i dziedziną nauk społecznych.
- Potrafi wyjaśnić proces wykluczenia społecznego oraz wskazać jego konsekwencje, wykorzystując aktualną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej w powiązaniu z dziedzinami nauk społecznych i humanistycznych.
- Jest gotów do poszerzania wiedzy w celu własnego rozwoju zawodowego.
- Jest gotów do świadomego podejmowania zobowiązań społecznych związanych z realizacją zadań zawodowych pedagoga specjalnego.

Treści programowe:

- Geneza i funkcje edukacji włączającej – jej rola w zapewnieniu w sprawiedliwego dostępu do edukacji o wysokiej jakości dla wszystkich.
- Pojęcie edukacji włączającej – cechy konstytutywne pojęcia, kontrowersje terminologiczne i opcje w definiowaniu.
- Od edukacji włączającej do segregacyjnego kształcenia – kontinuum form organizacji kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Efektywność edukacji włączającej w odniesieniu do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i o typowym rozwoju w świetle wyników badań.
- Polski system kształcenia specjalnego na tle porównawczym – rozwój, aktualny stan i proponowane kierunki reform.
- Teoretyczne przesłanki nauczania włączającego – współczesne koncepcje wspólnych i swoistych celów i potrzeb edukacyjnych uczniów.
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego i filozofia budowania programów kształcenia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Modele lekcji w edukacji włączającej.
- Modele współnauczania w klasach włączających – ich charakterystyka i konsekwencje edukacyjne.
- Organizacja i kultura szkoły włączającej jako czynnik warunkujący efektywność włączania.

Nazwa zajęć: Prawo oświatowe w zakresie organizacji i realizacji edukacji włączającej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Zna regulacje prawne w zakresie kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej; aspekty klasyfikowania i oceniania uczniów.

- Zna polskie i międzynarodowe regulacje prawne związane z problematyką inkluzji społecznej, w tym edukacyjnej.
- Potrafi posługiwać się odpowiednimi przepisami prawa w czasie realizacji zadań związanych z realizacją edukacji włączającej.
- Jest gotów do podjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje w edukacji włączającej.
- Jest gotów dzielić się wiedzą z nauczycielami prowadzącymi zajęcia z dzieckiem lub uczniem i jego rodzicami lub opiekunami na rzecz zapewniania mu optymalnych warunków uczenia się w środowisku włączającym.
- Jest gotów do organizowania kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zgodnie z przepisami prawa.

Treści programowe:

- Regulacje prawne w zakresie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- Aspekty klasyfikowania i oceniania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Polskie i międzynarodowe regulacje prawne związane z problematyką inkluzji społecznej, w tym edukacyjnej.
- Pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne.
- Posługiwanie się przepisami prawa w czasie realizacji zadań w edukacji włączającej.

Nazwa zajęć: **Podstawy dydaktyki specjalnej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Zna psychologiczne uwarunkowania kształcenia dzieci i uczniów: proces uczenia się w kontekście specjalnych potrzeb edukacyjnych, uwarunkowania i konsekwencje motywacji do uczenia się i osiągnięć, powodzenia i niepowodzenia szkolne – przyczyny i skutki; sytuację szkolną ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; psychologiczne mechanizmy przebiegu i oceny efektów procesu uczenia się uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; sposoby identyfikacji uzdolnień ucznia; zagadnienie pomocy psychologicznej dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; sposoby wspomagania osób pracujących z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Zna organizację procesu kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: zasady, metody, proces kształcenia w aspekcie trudności związanych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dzieci i uczniów z różnymi zaburzeniami w rozwoju, zasady ewaluacji i efektywność podejmowanych działań edukacyjnych.
- Potrafi analizować zjawiska, zależności, związki i problemy zachodzące w obszarze procesu nauczania-uczenia się dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, odwołując się do wiedzy psychologicznej.
- Potrafi omówić psychologiczny kontekst procesu wychowania dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Potrafi identyfikować zewnętrzne i wewnętrzne zasoby kluczowe w rozwijaniu potencjału dzieci i uczniów z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą.
- Potrafi dokonać krytycznej analizy systemów wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wykorzystując wybrane aktualne ujęcia koncepcyjne.
- Potrafi zaplanować i wykonać w sposób metodycznie poprawny ewaluację (w tym samoocenę) pracy socjalnej oraz jej superwizję.
- Jest gotów do korzystania z wiedzy z zakresu psychologii rehabilitacji i niepełnosprawności w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii psychologów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów.
- Jest gotów do prezentowania właściwej postawy wobec dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Treści programowe:

- Psychologia różnic indywidualnych jako przesłanka dydaktyki specjalnej.
- Zasady, metody, proces kształcenia w aspekcie trudności związanych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dzieci i uczniów z różnymi zaburzeniami w rozwoju.
- Ewaluacja i efektywność w kształceniu specjalnym. Miejsce i rola dydaktyki specjalnej w szkolnictwie ogólnodostępnym.
- Rozwiązania dydaktyczne w kształceniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (kierunki oddziaływania dydaktycznego, obudowa metodyczna kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi).

- Sposoby identyfikacji i wzmacniania uzdolnień uczniów.
- Uwarunkowania motywacji do uczenia się i zdobywania osiągnięć edukacyjnych.
- Sytuacje trudne w procesie nauczania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - planowanie oddziaływań wychowawczych.
- Ocenianie efektów procesu uczenia się uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Nazwa zajęć: Ocena funkcjonalna w praktyce edukacyjnej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Zna podstawy, cele, założenia, obszary i cechy diagnozy.
- Zna przydatność metod diagnostycznych w ocenie specyfiki zaburzeń w rozwoju.
- Zna wybrane metody oceny funkcjonowania edukacyjnego, fizycznego, psychicznego i społecznego dzieci i uczniów oraz czynników środowiskowych wpływających na to funkcjonowanie.
- Zna rolę i miejsce diagnostyki opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, resocjalizacyjnej i socjoterapeutycznej w pracy różnych instytucji.
- Potrafi analizować dokumenty i prace dziecka i ucznia pod kątem określenia jego możliwości i specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz środowiskowych uwarunkowań jego funkcjonowania.
- Potrafi interpretować wyniki diagnozy pedagogicznej.
- Potrafi zaplanować ewaluację procesu edukacyjno-terapeutycznego dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu diagnostycznego i postdiagnostycznego.
- Jest gotów do podejmowania współpracy z nauczycielami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami, dziećmi i uczniami w poszukiwaniu przyczyn trudności.
- Jest gotów do dzielenia się wiedzą z nauczycielami prowadzącymi zajęcia z dzieckiem lub uczniem i jego rodzicami lub opiekunami na rzecz zapewniania mu optymalnych warunków rozwoju w środowisku włączającym.

Treści programowe:

- Rodzaje i funkcje diagnozy w kształceniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Diagnoza dla rozwoju a diagnoza na użytek orzekania.
- Współpraca specjalistów w zespole diagnostycznym. Rola rodziców i terapeutów, środowiska zewnętrznego w procesie diagnozy funkcjonalnej.
- Warunki diagnostyczne – czynniki zakłócające przebieg procesu diagnostycznego i sposoby ich eliminowania.
- Sfery rozwoju i funkcjonowania ucznia jako przedmiot diagnoz.
- Rola obserwacji i wywiadu (rozmowy) w diagnozie funkcjonalnej.
- Opracowanie scenariusza rozmowy z rodzicami dziecka.
- Wybrane metody oceny funkcjonowania ucznia.
- Zasady opisu i interpretacji materiału diagnostycznego.
- Konstruowanie zadań diagnostycznych.
- Zasady konstruowania arkuszy obserwacji ucznia.
- Analiza i interpretacja orzeczeń i opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.
- Konceptualizacja indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego, na podstawie wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania ucznia (WOPFU).

Nazwa zajęć: Współpraca z rodzicami i specjalistami w realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Zna sytuację rodzinną ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Zna koncepcje adaptacji rodziny w kontekście niepełnosprawności lub choroby przewlekłej dziecka i ucznia, problemy adaptacji, utrudnienia życiowe, wsparcie społeczne.
- Zna uwarunkowania specyfiki pracy z rodziną dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Zna założenia i metody wspierania rodziny tego dziecka w całym cyklu jego życia; możliwości wspierania funkcjonowania dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w rodzinie.

- Zna zagadnienia relacji między rodziną dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi a specjalistami.
- Zna specyfikę współpracy nauczycieli i specjalistów oraz ich konsekwencje dla organizacji zajęć edukacyjnych.
- Potrafi poddać analizie zachowania, procesy i zjawiska dotyczące psychospołecznych potrzeb członków rodzin dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Posiada wiedzę na temat usług społecznych oraz procesów deinstytucjonalizacji, aktualizuje ją i wykorzystuje do usług społecznych i projektów socjalnych na rzecz osób i rodzin w lokalnych społecznościach.
- Potrafi wyjaśnić i określić czynniki moderujące zróżnicowanie rodzin z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zależności od rodzaju zaburzenia u dziecka lub ucznia i stylu radzenia sobie rodziców lub opiekunów z tymi zaburzeniami.
- Potrafi rozpoznać i zinterpretować potrzeby rodziny z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w odniesieniu do konkretnych problemów rodziny.
- Potrafi zaprojektować proces wspierania rodziny z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Jest gotów do przestrzegania zasad etyki w pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy z rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Treści programowe:

- Sytuacja psychospołeczna rodziny dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi.
- Adaptacja rodziny do niepełnosprawności dziecka, postawy rodzicielskie.
- Podstawy komunikacji w kontaktach z rodzicami dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Obszary i metody wsparcia rodziny z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na różnych etapach rozwoju – identyfikowanie potrzeb i planowanie działań wspierających.
- Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole - współpraca z rodzicami, nauczycielami i innymi specjalistami w tworzeniu IPET.

Nazwa zajęć: Przygotowanie do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Zna podstawowe zagadnienia dotyczące potrzeb edukacyjnych i specyfiki funkcjonowania w szkole dzieci i uczniów: z niepełnosprawnością intelektualną, dysfunkcją wzroku, dysfunkcją słuchu, chorobą przewlekłą, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, z zaburzeniami zachowania i emocji, zaburzeniami ruchu, niepowodzeniami szkolnymi wynikającymi ze specyficznych trudności w uczeniu się, zaburzeniami komunikacji i sprawności językowych, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi i wyznaniowymi oraz uczniów uzdolnionych.
- Potrafi określić potrzeby edukacyjne i uwarunkowania kształcenia uczniów: z niepełnosprawnością intelektualną, dysfunkcją wzroku, dysfunkcją słuchu, chorobą przewlekłą, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, z zaburzeniami zachowania i emocji, zaburzeniami ruchu, niepowodzeniami szkolnymi wynikającymi ze specyficznych trudności w uczeniu się, zaburzeniami komunikacji i sprawności językowych, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi i wyznaniowymi oraz uczniów uzdolnionych.
- Jest gotów do podjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje w edukacji włączającej.
- Jest gotów dzielić się wiedzą z nauczycielami prowadzącymi zajęcia z dzieckiem lub uczniem i jego rodzicami lub opiekunami na rzecz zapewniania mu optymalnych warunków uczenia się w środowisku włączającym.

Treści programowe:

- Podstawowe zagadnienia dotyczące potrzeb edukacyjnych i specyfiki funkcjonowania w szkole dzieci i uczniów: z niepełnosprawnością intelektualną, dysfunkcją wzroku, dysfunkcją słuchu, chorobą przewlekłą, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, z zaburzeniami zachowania i emocji, zaburzeniami ruchu, niepowodzeniami szkolnymi wynikającymi ze specyficznych trudności w uczeniu się, zaburzeniami komunikacji i sprawności językowych, trudnościami

adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi i wyznaniowymi oraz uczniów uzdolnionych.

- Określanie potrzeb uczniów i na ich podstawie opracowywanie głównych założeń pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną, dysfunkcją wzroku, dysfunkcją słuchu, chorobą przewlekłą, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, z zaburzeniami zachowania i emocji, zaburzeniami ruchu, niepowodzeniami szkolnymi wynikającymi ze specyficznych trudności w uczeniu się, zaburzeniami komunikacji i sprawności językowych, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi i wyznaniowymi oraz uczniów uzdolnionych.
- Główne założenie organizacji procesu edukacyjnego, metod i form pracy zależnie od specyficznych potrzeb i możliwości uczniów.

Nazwa zajęć: **Dostosowanie wymagań edukacyjnych w edukacji włączającej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Zna style poznawcze i strategie uczenia się oraz style nauczania w kontekście grupy heterogenicznej; rozumie potrzebę projektowania przestrzeni klasy szkolnej.
- Zna metodykę wdrażania nauczania otwartego oraz modele nauczania indywidualizującego
- Zna rolę nowych technologii w dostosowaniu nauczania do potrzeb dzieci i uczniów.
- Zna metody nauczania (konwencjonalne i niekonwencjonalne metody aktywizujące, metodę projektów, pracę badawczą dziecka i ucznia); rozumie potrzebę adaptację metod nauczania do zróżnicowanych potrzeb dzieci i uczniów; zna i rozumie potrzebę stosowania alternatywnych sposobów uczenia się i elastycznego nauczania.
- Zna formy organizacyjne pracy na lekcji (pracę zbiorową, grupową, indywidualną, tutoring uczniowski w klasach włączających).
- Zna modele nauczania w małych grupach w klasach włączających.
- Zna modele współpracy nauczycieli i specjalistów oraz ich konsekwencje dla organizacji zajęć edukacyjnych.
- Zna sposoby i zasady kontroli postępów i oceniania w klasach włączających.
- Potrafi dobierać i adaptować środki dydaktyczne do potrzeb dziecka i ucznia; potrafi opracowywać materiały dydaktyczne zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania zajęć; potrafi dostosować treści i formy sprawdzianów do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Potrafi motywować dziecko i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; potrafi rozwijać ciekawość, aktywność i samodzielność dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; potrafi wspierać motywację dziecka i ucznia do uczenia się;
- Potrafi stosować ocenianie wspierające uczenie się.
- Jest gotów dzielić się wiedzą z nauczycielami prowadzącymi zajęcia z dzieckiem lub uczniem i jego rodzicami lub opiekunami na rzecz zapewniania mu optymalnych warunków uczenia się w środowisku włączającym.
- Jest gotów do podejmowania współpracy z nauczycielami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami, dziećmi i uczniami w poszukiwaniu przyczyn trudności.
- Jest gotów do poszerzania wiedzy i umiejętności z zakresu edukacji włączającej w celu własnego rozwoju zawodowego;

Treści programowe:

- Istota i zalety nauczania otwartego w edukacji włączającej, modele nauczania indywidualnego.
- Alternatywne sposoby uczenia się i nauczania w klasie zróżnicowanej.
- Style poznawcze i strategie uczenia się oraz style nauczania w grupie zróżnicowanej.
- Zasady formułowania, dostosowywania i komunikowania wymagań edukacyjnych.
- Adaptacja materiałów i metod nauczania do potrzeb i możliwości uczniów.
- Dostosowanie treści do możliwości percepcyjnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Dostosowania wymagań a ocenianie pracy ucznia – informacja zwrotna, ocenianie wspierające.
- Dostosowania środowiska edukacyjnego do potrzeb uczniów wynikających z ich specjalnych potrzeb.
- Zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów w realizacji zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznych – modele, rola, konsekwencje.
- Zastosowanie zasad projektowania uniwersalnego w praktyce.

Nazwa zajęć: Projektowanie uniwersalne w pracy z klasą zróżnicowaną

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Zna istotę, zalety i metodykę wdrażania nauczania otwartego w edukacji włączającej, w tym specyfikę pracy w grupie zróżnicowanej.
- Zna pojęcie i zasady uniwersalnego projektowania zajęć oraz rolę nowych technologii w dostosowaniu nauczania do potrzeb dzieci i uczniów.
- Zna sposoby udzielania informacji zwrotnej uczniom i rozumie jej znaczenie w klasach włączających; Zna i rozumie znaczenie oceniania wspierającego uczenie się.
- Potrafi projektować zajęcia dla zróżnicowanych grup dzieci i uczniów.
- Potrafi opracowywać materiały dydaktyczne zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania zajęć.
- Potrafi motywować do uczenia się dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rozwijać ciekawość, aktywność i samodzielność.
- Potrafi stosować ocenianie wspierające uczenie się.
- Jest gotów do podjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje w edukacji włączającej.

Treści programowe:

- Kooperatywne uczenie się podstawą rozwoju kompetencji przyszłości.
- Uniwersalne projektowanie pracy, które uwzględnia potrzeby wszystkich uczniów w klasie- zasady łączenia różnorodności przekazu, form ekspresji i prezentowania wiedzy oraz zaangażowania i motywacji.
- Nauczyciel jako animator uniwersalnego projektowania - style pracy sprzyjające indywidualizacji procesu kształcenia.
- Organizacja pracy w klasie, w tym strategii pracy małych grupach wspierające relacje społeczne między uczniami.
- Metody sprzyjające realizacji uniwersalnego projektowania - Collaborative learning, Based Learning (PBL), Design Thinking, STEAM.
- Specyfika wykorzystanie TIK w uniwersalnym projektowaniu na różnych etapach edukacyjnych.
- Alternatywne formy dla informacji słownej - myślografia, działanie i ekspresja w pracy grupowej.
- Wykorzystanie oceny koleżeńskiej i samoewaluacji do kształtowania podmiotowości i autonomii wśród uczniów.
- Analiza przykładowych podejść do nauczania i możliwości uczenia się w grupie zróżnicowanej.

Nazwa zajęć: Strategie wychowawcze w kontekście budowania zespołu klasowego w edukacji włączającej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Zna zasady współpracy środowisk wychowawczych w procesie wychowania.
- Zna miejsce szkoły jako instytucji wychowawczej.
- Zna pojęcia stylów i postaw wychowawczych w szkole, postaw nauczycieli, dzieci i uczniów.
- Zna metodykę wykorzystywania konstruowanych programów wychowawczych, ich założenia teoretyczne oraz klasyfikacje programów kształtowania postaw wobec dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami i relacji w grupach rówieśniczych.
- Potrafi omówić psychologiczny kontekst procesu wychowania dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Potrafi rozpoznać relacje społeczne w szkole i klasie szkolnej.
- Potrafi projektować zajęcia dla zróżnicowanych grup dzieci i uczniów.
- Potrafi tworzyć programy kształtujące kompetencje społeczno-emocjonalne dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami i stosować te programy w i klasach włączających.
- Potrafi ocenić efektywność programów rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami.
- Potrafi budować programy kształtowania postaw wobec dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami i relacji rówieśniczych w grupach integracyjnych.
- Jest gotów do prezentowania właściwej postawy wobec dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Jest gotów do ciągłego dokształcania zawodowego.
- Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu edukacyjno-terapeutycznego w szkole i klasie szkolnej

Treści programowe:

- Rozwój społeczny i emocjonalny dzieci rozwijających się typowo oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz ich rola w nawiązywaniu i podtrzymywaniu interakcji społecznych.
- Rola nauczycieli w rozwijaniu umiejętności społecznych uczniów.
- Ocena umiejętności społecznych dzieci.
- Skuteczność programów rozwijających umiejętności społeczne i ich ewaluacja.
- Możliwości rozwoju umiejętności społecznych u dzieci.
- Teoretyczne podstawy programów wychowawczych.
- Typologie programów służących rozwijaniu umiejętności społecznych u dzieci,
- Programy rozwijające kompetencje społeczne dzieci – przykłady z praktyki polskiej i zagranicznej.

Nazwa zajęć: **Przygotowanie i ewaluacja indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się słuchacz:

- Zna zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dziecka i ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.
- Zna aspekty oceniania i klasyfikowania uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.
- Zna założenia i zasady konstruowania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych.
- Zna zasady i metody ewaluacji indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych.
- Zna zagadnienia relacji między rodziną dziecka i uczniem z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego a specjalistami.
- Potrafi przeprowadzić diagnozę edukacyjnych potrzeb dziecka i ucznia oraz diagnozę relacji społecznych w grupie rówieśniczej.
- Potrafi określić obszary i wskazania terapeutyczne dla dziecka i ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.
- Potrafi zaprojektować proces ewaluacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.
- Potrafi zaprojektować proces wspierania rodziny z dzieckiem z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.
- Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu edukacyjno-terapeutycznego na rzecz ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.
- Jest gotów do postępowania zgodnie z zasadami etyki zawodowej w procesie rozpoznawania specjalnych potrzeb edukacyjnych i określania wskazań terapeutycznych.
- Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy z rodziną dziecka z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w zakresie działań placówki oświatowej, w której jest zatrudniony.

Treści programowe:

- Tworzenie Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego na podstawie wyników diagnozy:
  - a) Określanie potrzeb edukacyjnych i terapeutycznych dziecka i ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego,
  - b) Określanie celów edukacyjnych i terapeutycznych w odniesieniu do sfer rozwoju,
  - c) Ustalanie zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów,
  - d) Dostosowanie kryteriów oceniania i klasyfikowania uczniów z uwzględnieniem możliwości psychofizycznych,
  - e) Organizacja działań wspierających w placówce oświatowej z uwzględnieniem współdziałania z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w środowisku,
  - f) Formy wsparcia rodziny dziecka i ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych.
- Monitorowanie i ewaluacja Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych:
  - a) Sposoby dokumentowania i monitorowania realizacji działań w ramach Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego,

- b) Formy i metody ewaluacji procesu i efektów Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego.
- Współdziałanie z rodziną dziecka i ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w celu realizacji działań wspierających:
  - a) Zasady współdziałania określone w przepisach prawnych,
  - b) Organizacja efektywnej współpracy z rodziną na rzecz wspierania procesu edukacyjno-terapeutycznego.